

॥ अथ श्रीसार्वसच्चरीत ॥ अध्याय ३२ ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥
श्रीसीतारामचंद्राभ्यो नमः ॥ श्रीसद्गुरुसार्वनाथाय नमः ॥ आतां फाटल्या अध्यायांत कथन ।
पावलो विजयानंद निर्वाण । बाल्करामूय कृष्णार्पण । सार्वचरणां लागांच ॥१॥ तशेच तात्यासाहेब
नूलकर । मेघा सारको निस्सीम ॑भक्तप्रवर । दोगांयनी औंपलें शरीर । नदरे मुखार श्रीसार्वचे ॥२॥

हाचे परस व्हडलो चमत्कार । वागा सारको प्राणी क्रूर । ताचोय मरण प्रकार । आयकलो सविस्तर श्रोत्यांनी ॥३॥
आतां ह्या अध्यायांत । स्वता बाबा जो सांगीत । असो गोड सांगतां वृत्तांत । श्रोत्यांक भोव बज्याचो ॥४॥ एकदां
बाबा आसतना रानांत । जालें गुरुदर्शन अचकीत । कशी गुरुची करणी अद्भूत । आयकात ती शांत चिन्तान ॥५॥
परम नवलाय हे कथेची । सांगू हांव पामर ती कितली । भक्ती श्रद्धा मुक्ती दितली । सांगल्या जी स्वता सार्वन ॥६॥
तशेंच एके अस्तुरेचें मन । जालें घेवचें बाबांचें दर्शन । रावचें थंय दीस तीन । करून उपास एकवत ॥७॥ कसो तिचेर
हाडलो प्रसंग । कसो करपाक लायलो निर्धारभंग । कश्यो पुरणपोळ्यो ॑खमंग । करून घेतल्यो तिचे
कडल्यान ॥८॥ पोळ्यो फक्त घेतल्योच नात करून । खावपाक लायल्यो तिकाय पोट भरून । दुसऱ्या खातीर
केल्ल्यो कश्टून । ताचें सार्थक दिलें तिकाय ॥९॥ हातुंतूच आसा परम कल्याण । उपासां परस जायते गूण । कशें
तिका दिले पटोवन । केनाच विसरचीना अशे तरेन ॥१०॥ तशीच जाका परमार्थाची आवड । कसो करचो अभ्यास

१. श्रेष्ठ. २. रुचीक.

॥ दृढ । करचें कर्शें धाडस अवघड । मेलोवपाक जोड नित्याची ॥११॥ हा अर्थाचो कथा अनुक्रम । अमृता परसूय गोड
 परम । श्रोत्यां मर्दीं वाडलें भक्तीप्रेम । नाश जातलो दुखबाचो ॥१२॥ आतां हांगाच्यान कथा गोड । आयकुप्यांचे
 पूर्ण जातलें कोड । वक्त्याक श्रोत्यांक स्वानंद जोड । जातलें सार्थक आयकल्ल्याचें ॥१३॥ प्रेमभरीत अलोकीक ।
 सांगून घेतले साई कथानक । म्हजे सारक्या मूर्ख पामराक । बरयतनाय कवतूक उतरा उतराक ॥१४॥ जेन्ना
 गंगादर्शनान पाप । वा चंद्राच्या दर्शनान ताप । तेन्ना साईमुखांतले आलाप । पाप-संताप-हारक ॥१५॥ आतां तुमी
 श्रोतेजन । करात आयकुपाक सादूर मन । म्हाराज साई मुखांतले वचन । घडोवपी निजगुरुदर्शन ॥१६॥ जरी
 वेदवेदांचे अध्ययन । केलें श्रुतीशास्त्र पारायण । गुरुकृपे खीण ना ज्ञान । बाकीचो तो शीण फकत ॥१७॥ अव्यक्त
 बी स्थावरान्त । हो संवसारवृक्ष भोव विस्तृत । जल्म मरण शोकाकुलीत । दृश्टजात नाशवंत ॥१८॥ छेद आनी
 नाशयुक्त । म्हणुनूच हाका म्हणटात वृक्ष । तो हो अव्यक्त स्थावरान्त । वृक्षा भशेन संवसार ॥१९॥ तो हो दिसपी
 नश्टस्वरूप । वयल्यान सकयल मेरेन संवसारवृक्ष । जाचो व्हड खांदयांचो व्याप । कळना कुसकूटभरूय
 कोणाक ॥२०॥ खिणा फाटल्यान खीण सरतात । तसो हो पातळा फांटे फुटटात । केन्ना पयसुल्यान मनभुलयणे
 दिसता । वेंगायल्यार कांटे आंगभर ॥२१॥ केळीच्या गब्या भशेन निस्सार । जशें मृगजळ वा गंधर्वनगर । तृष्णाजले
 बद्धपरिकर । असो हो श्रेष्ठ वृक्ष सोबीत ॥२२॥ अज्ञान काम कर्म उद्भव । अव्यक्त बिये भित्र प्रभव । जो दर
 खीण मिथ्या सभाव । आसतना अभावात्मक स्वताच ॥२३॥ अनर्थात्मक हो जाग्याचो । अज्ञानांतल्यान जल्म

॥ १. कवतूक. २. अचल. ३. दुखखान भरिल्लो. ४. तेज नाशिल्लो. ५. नेमून दिल्लो. ६. उत्पत्ती.

हाचो । आसक्ती तान असल्या उदकाचो । सांठो ताचे भोंवतर्णी ॥२४॥ धन धान्य पूत 'दारा । दान इनाम हांचो
 जाचो पसारो । देह बुद्दीक लागून हाका थारो । वागता तो ताच्या आदारान ॥२५॥ अनंत प्राणी लिंगभेद । हेच ज्या
 वृक्षाचे खांद । काम वासना असल्यो खांदयो निर्बंध । तातूंतल्यान पातळा हो पुराय ॥२६॥ श्रुती स्मृती असले
 पत्रेन जो भरला । उतर स्पर्श सारके पालवेन तरतरला । यज्ञदान क्रिया फुलांनी घसघसला । सरसरला जो रोसान
 दोगांयच्या ॥२७॥ अंत ना हाच्या फळांक । उपजीविकाभूत हो सगल्यांक । धरतरे वयलो हो सगलो लोक । हाचे
 वेगळो रावना ॥२८॥ केन्ना नाच गायन वादन । केन्ना खेळ हास्य रुदन । असो हो पिपळ सनातन । मान
 'बागयिल्लो सदांच ॥२९॥ 'शबलब्रह्मी आविर्भाव । असंगशर्णे जाका अभाव । शुद्धमुलाधार जो सद्भाव । ज्योती
 सभाव तो वळखात ॥३०॥ तें ब्रह्म सत्य सर्वाधार । जग हें मिथ्या सपन आकार । जाका ना आद्य अंत निर्धार ।
 मर्दींच वसतले कर्शे तें ॥३१॥ म्हणून परिश्रम करतात विरक्त । संत संत जंय अनुरक्त । 'मुमुक्षुंचे जे अपेक्षीत ।
 जाची इत्सा साधकांक ॥३२॥ आसत इत्सा तें नदरेक पडचें । तातूंतल्यान संतांक शरण वचें । मागीर ते सांगतले तें
 तें आयकुचें । समूल भायरावचे दुबाव ॥३३॥ बांदून मनाची 'मोट । करून बुद्दीचो कडेलोट । जावन निस्संग
 'निपट । पळोवचे नीट गुरुचरणांक ॥३४॥ दुबावाचो झाडो करात । नाजाल्यार करतले झगडें मार्गात । अभिमान
 पांयां पोंदा माडिड्यात । जाल्यारूच पावतले पलतडी ॥३५॥ ह्या अर्थाची आख्यायिका एक । बाबांनी स्वता
 सांगली ती आयकात । पियेतकूच गुरुवचनाचें अमृत । मेळटलो अत्यानंद परम ॥३६॥ एकदं आमी चौग जाण ।

॥**श्रीमार्दिसच्चरीत्**॥ ४२३

॥ वाचून पोथी पुस्तक पुराण । करपाक लागले ब्रह्मनिरुपण । ज्ञानसंपन्न जावन ॥३७॥ 'उद्धरेदात्मनात्मानं' । हें
गीतेचें घेवन वचन । ^३अयुक्त सर्वथैव परावलंबन । अशें प्रवचन करतालो एकलो ॥३८॥ ताका प्रत्युत्तर करतालो
'अन्य । मन सुवादीन तोच धन्य । आसचें संकल्प-विकल्पशुन्य । कांय ना आपले वीण जगांत ॥३९॥ अनित्य
सगले सविकार । नित्य एक निर्विकार । म्हणुनूच नित्य अनित्य विचार । करात निरंतर, सांगतालो तिसरो ॥४०॥
चवथ्याक आवडनासलें पुस्तकी ज्ञान । करपाक सोदी योग्य आचरण । कायेन वाचेन पंचप्राण । आँपतालो
गुरुचरणांचेर ॥४१॥ गुरु परमात्मो चराचर । भरिल्लो आसा भायर भितर । असो जावपाक स्वताचो निर्धार । निश्ठा
अपार गरजेची ॥४२॥ ^३अनागमज्ञ फकत तार्कीक । वाद घालपाक इत्सूक चिकित्सक । ताका ना सपनांतूय ज्ञान
सम्यक । शुद्ध भावीक जाय ॥४३॥ अशे आमी चौग सुबुद्द । लागले लावपाक कसलो सोद । स्वबुद्दिनूच
जावचो तो बोध । स्वतंत्र निर्वेद मनान ॥४४॥ अशी इत्सा तिगांच्या मनांत । भोंवतना स्वच्छंद रानांत । मेळळो एक
'वंजारी मार्गांत । प्रस्न केलो ताणें आमकां ॥४५॥ वत पडिल्लें आसा खर । वतात थंय आनी कित्या खातीर । दिलें
ताका परत उत्तर । रान सोदपाक चल्ल्यात ॥४६॥ विचारपाक लागलो वंजारी । सोदतात तुमी कोणाक तरी । सांगलें
ताका आमी प्रत्युत्तरी । गुपीत सांगप योग्य न्हय ॥४७॥ पळोवन आमची धांवाधांव । कळवळळो वंजाज्याचो
जीव । म्हणलें रान अटंगे, खबर नासतना थाव । मनाक येत तशें भोंवचें न्हय ॥४८॥ रानावनांत येतना भोंवपाक ।
हाडचो कोणाय वाट दाखोवाय्याक । भर दनपारां धाडस कित्याक । करतात अशें तुमी कळना ॥४९॥ नाका सांगू
तुमचें गुपीत । पूून बसून ही भाकर तरी खायात । आनी उदक पियेवन वचात । सबुरी राखात मनांत ॥५०॥ आयलो

१. जाडूक नाशल्ल. २. दुसरा. ३. जाच्या आरभाचा काळ खबर ना असा. ४. याय तरन. ५. लामाणा जाताचा.

जरी इतलो काकुळटेक । न्हयकारून ताचे विनवणेक । आमी चलत रावले फुडले वाटेक । थकले मागीर ब
बरेच ॥५१॥ आमी सगलेच बुदवंत । काढुया सोदून स्वताच वाट । वाटाड्याची गरज कित्याक । आशिल्लो हो गर्व
आमकां ॥५२॥ पूण बरेच अटंगें तें रान । विशाल रुखांनी भरिल्लें पूर्ण । जंय रिगूक कुस्तार सूर्यकिरण । वाट कशी
मेलुंये थंय ॥५३॥ जावन पूर्ण दिशाभूल । भोंवले सगल्याक निशफळ । नशीब बरें म्हणुनूच हें थळ । मेळळें परत
पळोवपाक आमकां ॥५४॥ दैवान हाडले आयिल्ले वाटेन । तोच लामाणी मेळळो परतून । म्हणलें ‘पावले दिसता
आडवाटेन’ । आमकां चाळोवपा खातीर ताणेन ॥५५॥ कार्य लहान वा व्हड । वाट दाखोवपाक लागता बोट ।
लागना सोद आसतकूच रितें पोट । फांटे अफाट बुद्दीचे ॥५६॥ आसले बगर ईश्वरी ‘घाट । मार्गात जायना
कोणाची भेट । करची न्हय केन्नाच अन्नाक फाट । वाडिल्लें ताट न्हयकारून ॥५७॥ भाकरेचो कुडको दितालो
कोण । घे खा म्हणटालें ताचें वचन । मानचो हो व्हडलो शुभशकून । कार्य विघ्नाविरयत करपाक ॥५८॥ करात
आतां ‘अल्पाहार । धरात मनांत मातसो धीर । पूण तांकां मानवलोना हो सुविचार । गेले परतूय उपाशींच ॥५९॥
लायले बगर सोद मनातलो । जेवप ना हो निर्धार आसलो । ह्या उलोवण्यान फसलो । हट्ट नडलो तांकां ॥६०॥
म्हाका लागिल्ली सामकी भूक । तानेन पडिल्ली कोरड ताळ्याक । लमाण्याचें प्रेम अलोकीक । दिसलें कवतूक
तांचें ॥६१॥ आमी व्हडले बुदवंत शिक्षीत । दयामाया ना काळजांत । धनिकान उबारून उश्टो हात । धांवडायलोना
कावळ्याक एकल्यान ॥६२॥ हो तर ‘अनधिकारी अशिक्षीत । लामाणी, जाची सकयली जात । तरीय सभावीक
प्रेमळ मनांत । भाजी भाकर खा म्हणटालो ॥६३॥ अशें फायद्या बगर प्रेम । करता जो तोच सुबुद्ध परम । ताचो

१. येवजण. २. थोडोसो फराठ.
EEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE ||श्रीसार्वामच्चरीत|| EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE EEEEEE ४२

आदर होच अप्रतीम । विद्या उपक्रम दिसलो ॥६४॥ म्हणुनूच हांवें व्हड आदरान । दिल्ली ती त्या लामाण्यान ।
 खाली भाकर तृप्तलों उदक पियेवन । तेना अजाप घडलें एक ॥६५॥ आयले गुरुराज अचकीत । म्हणलें वादावादी
 कित्या पासत । मागीर सांगली इत्थंभूत । खबर तांकां सगली ॥६६॥ येतात व्हय म्हज्या सांगातान । रोखडेंच तुमकां
 दितां सोदून । पूण जो मानतलो म्हजें वचन । फळटलो हेत ताचोच ॥६७॥ हेरांनी तें ना मानलें । हांवें मात शिरसावंद्य
 केलें । हेर सगले परत गेले । म्हाका व्हेलो वांगडा गुरुरायान ॥६८॥ व्हेलो एके बांयचेर । दोनांय पांयांक बांदलो दोर ।
 तकली सकयल पांय वयर । सोडलो भितर उदकांत ॥६९॥ तेंकचे न्हय उदकाक हात । उदकूय वच्चें न्हय तोंडांत ।
 अशे तरेन असुदाय हुमकळत । दवरलो बांयांत गुरुरायान ॥७०॥ झाड आसलें देगेर एक । ताका दोरयेचें दुसरें तोंक ।
 बांदून गेले गुरुराय निशंक । कोणाक कळळेना खंय तें ॥७१॥ धा बारा वरां उपरांत । गुरुराज आयले परत ।
 काढून म्हाका भायर त्वरीत । विचारलें बरो आसा न्हय तूं ॥७२॥ दिलें हांवें प्रत्यूत्तर । आसलों सामको आत्मनिर्भर ।
 भोगलें जें सूख अपार । वर्णू कसो पामर हांव ॥७३॥ आयकतकूच हें म्हजें वचन । जाले गुरुराय सूखसंपन्न ।
 भोंवडावन हात फाटी वयल्यान । ओडलो लागीं आपल्या ॥७४॥ सांगतना येतात उमाळे प्रेमान । मागीर व्हेलो
 शाळेंत गुरुन । पक्षीण पिलांक घेता ओढून । तसोच वेंगेंत घेतलो म्हाका ॥७५॥ कितली गोड गुरुची शाळा ।
 सुटलो जनक-जननीचो लळा । तुटली मोहमायेची शृंखळा । मेळळी मुक्तताय सहज ॥७६॥ दुरापाश सगलो
 सुटलो । प्रवृत्ती प्रतिबंध निर्बंध भंगलो । दिसलें ह्या गुरुच्या गळ्यांतूच गळो । घालून ताका बसोवचो
 दोळ्यांत ॥७७॥ ताचें पडबिंब नासतना दोळ्यांत । तो मागीर मासाचो गुळो फकत । वा हांव बरो कुइडो ताचे परस ।

१. अधिकार नाशिल्लो. २. हुसक्या मेकळे. ३. पांखां पोंदा. ४. सांखळ.
॥श्रीमार्दमच्चरीत॥

अशी ही शाळा दिसलें म्हाका ॥७८॥ लागतकूच हे शाळेक पांय। कोण अभागी माघारा 'जाय। म्हजें घरदार बाप-माय। जालें सगलें गुरुरायूच ॥७९॥ मना सयत इंद्रियां सगलीं। उठून आपल्या जाग्या वयलीं। येवन दोळ्यांत उबीं रावलीं। ध्यान करपा खातीर ॥८०॥ गुरु एक दृश्टीचें ध्यान। हेर सगलें गुरुसमान। आनीक कांयच ना गुरु वीण। 'अनन्य अवधान' नांव ताचें ॥८१॥ करतकूच गुरुस्वरुपाचें ध्यान। कुंठीत जाता बुद्दी मन। म्हणून शेवटाक करचें नमन। धरून मौन उतरा विणें ॥८२॥ नाजाल्यार ज्ञाना खातीर गुरु करचो। शुन्य सदुपदेश मेळोवचो। दक्षणा दितना धनाक मुकचो। पश्चातापाक पावचो अखेरेक ॥८३॥ गुह्यज्ञानाची फकत 'चावटी। मिरयता प्रामाणीकपणाची दिवटी। पाजल्या जाका धोंगीपणाची बाळगुटी। दितलो तो कितें अखेरेक ॥८४॥ वयलेचाराक व्हडलो सोंवळो। मनांतल्यान ना 'कोंवळो। अणभवाच्या नांवान 'आंवळो। ताची शाळा बिनकामाची ॥८५॥ जंय ओतो उतरांचे बडबडीक। ब्रह्मज्ञान येना अणभवाक। गुरु स्वताच तोखेता स्वताक। शिश्याचें हीत जातलें कशें ॥८६॥ जाचें उतर तोपना मनाक। पटना साक्ष अंतस्कर्णीक। ताचें गुरुत्व उपकारता कित्याक। वटवट रिती फुकटची ॥८७॥ आसू, अशी सेवा दिली। दाखयली म्हाका ज्ञानाची गुरुकिल्ली। ना ती म्हाका सोदची पडली। कळळो अर्थ आपसूक ॥८८॥ अर्थजात स्वता प्रगटले। कश्टां बगर हातांत चडले। गुरुकृपेचें अशें केलें। उरलें सोदप जाग्यारूच ॥८९॥ तकली सकयल वयर पांय। हुमकळायताले जेन्ना गुरुराय। तेना म्हाका जी खोस 'जाय। समर्थ गुरुमाय ती जाणपाक ॥९०॥ संतांघरची उरफाटीच खूण। हें तर अणभवांतलें ज्ञान। हांगा निश्ठाच एक प्रमाण। एक साधन गुरुकृपा ॥९१॥ कर्मठाक 'विधिनिशेधपण। गिन्यान्याक ज्ञानाचो अभिमान। योग्याक

१. फाटा वचत. २. व्यथ बडबड. ३. नाजूक. ४. उणाव. ५. जाताला. ६. अमूक करचे, अमूक करचे नह्य है विशाच नम.

अहंकाराचो शीण । चलना विस्वासा बगर ॥१२॥ गर्वान कुडे पंडिताचे दोळे । अभिमानाचे प्रत्यक्ष पुतळे ।
 गिन्यानी ताका पळोवन पळे । रावना तो तांच्या सांगाताक ॥१३॥ ज्ञान म्हणटा आपले वीण । देव तरी दुसरो
 कोण । हांव तर स्वताच ज्ञानसंपन्न । चिद्धन परिपूर्ण तो हांवूच ॥१४॥ भक्त आपले भक्तीभावान । गिन्यानी
 आसुनूय सादेपणान । ओंपतात स्वामीक तनमनधन । ओंपता सर्वस्व ताकाच ॥१५॥ ही एक म्हजी कर्तवगारी । ही
 म्हज्या सामर्थ्याची थोरी । ही म्हज्या बुद्दीवैभवाची उजरी । नासता हो अहंकार तांचे कडेन ॥१६॥ जें जें घडटा तें
 देव घडयता । तोच चडयता तोच देवयता । तोच झगडटा झगडपाक लायता । करपी करून घेवपी तो एक ॥१७॥
 स्वार्मीच्या माथ्यार कर्तृत्व दवरून । स्वता आपणायता नमळाय पूर्ण । भक्ताक सदांच देवाधीनपण । ना स्वतंत्रताय
 कसलीच ताका ॥१८॥ आसू, हे जे चौग प्रबुद्ध । घेताले कसलो तरी सोद । हे तर हांगा मेरेन रावले मुग्ध ।
 आयकात स्पष्टीकरण ताचें आतां ॥१९॥ हे सगले कर्मठ घनपाठी । विद्वतेची घमेंड मोटी । करतना उतरगिन्यानाची
 चावटी । आयली गजाल देवाची ॥१००॥ आपल्या गिन्यानाच्या नेटान । देव कसो कसल्या रुपान । आपणाक
 कसो खंयचे वाटेन । मेळटलो हो हेत तांचो ॥१०१॥ विद्वाना भितर श्रीसाई एक । मुर्तीमंत वैराग्य विवेक । परब्रह्म
 स्वता पळोवपी, हो अविवेक । कित्याक म्हूण आपणायताले ॥१०२॥ श्रोते असो घेतले दुबाब । तरी हो लोकसंग्रह
 देखाव । साईसमर्था सारको भक्तउद्धारक देव । हीणत्व हें हाडटलो कित्याक ॥१०३॥ स्वता आसतना अवतारी ।
 वंदनीय मानून वंजारी । अन्नब्रह्म स्वता निर्धारीं । सेवूनी व्हडवीक गायली ॥१०४॥ तर्शेंच करता जो ताचो अवमान ।

•
•
•

॥श्रीसाइंसच्चरीत्॥ ४२८

ताचें कर्शे जाता लुकसाण । प्रबुद्धाचे काणयेचे गायन । कोणूच ना ज्ञानी गुरु बगर ॥१०५॥ मातृ पित्र आचार्य
 अनुशासन । हांचे बगर अशक्य धर्मज्ञान । तेंय सगले अभ्यासा आधीन । व्यर्थ अनुशठाना बगर ॥१०६॥ मेळोवपाक
 लागतकूच आशिर्वचन । जाता मातृवान पितृवान । आनीक जाता आचार्यवान । श्रुतिवचन हें प्रख्यात ॥१०७॥ ह्या
 तिगांचें जें आख्यान । वा ईज्याध्ययनदान । जल्मरणाचें जावपाक उल्लंघन । परम एक हें साधन ॥१०८॥ उपाय हे
 सगले चित्तशुद्धीचे । हांचे बगर नाणे आत्मवस्तूचे । हातांत मेळना अशें तें जिणे । जल्माक येवन फुकट ॥१०९॥
 कूड, इंद्रीय आनी मन । बुद्दीकूय करपाक जमना आकलन । अशें जें आत्मस्वरूप गहन । ताचें दर्शन
 गुरुकृपेन ॥११०॥ जंय 'प्रत्यक्ष' वा 'अनुमान' । दोनूय प्रमाणां अप्रमाण । ताका तळव्या वयल्या आंवाळ्या
 भशेन । गुरु विणे कोण दाखयतलो ॥११२॥ ह्या शिरडीसंताच्या दरबारांत । ज्योतिशीय येवन मुजरो करतात । जे
 मनीस-कुडीचें भविश्य सांगतात । सगल्या लहाना व्हडांक ॥११३॥ धन धान्य वैभवभोगी । राजे रजवाडे आनी
 जोगी । तडी तापडी रागी विरागी । हांकां उमलशीक दर्शनाची ॥११४॥ जपी तपी व्रती संन्यासी । यात्रेकार
 क्षेत्रनिवासी । गायक नर्तक 'परिवर्तेसीं । येताले शिरडी दर्शनाक ॥११५॥ म्हारूय येताले दर्शनाक । दरबारांत
 श्रीसार्विच्या शरणाक । म्हणटाले मायबाप खरो होच एक । चुकयतलो फेरे जल्माचे ॥११६॥ आत्मलिंग जांच्या
 गळ्यांत । कपलाक सारयल्या बिबूत । भोंवतात सुकी भीक मागीत । पळयात सुवाळो 'जंगमाचो ॥११७॥
 'मानभाव, गारुडी येतात । गोंधळी गोंधळ घालतात । भवानीचो जोगवो मागतात । अती प्रेमान बाबां
 कडेन ॥११८॥ लुळे पांगळे 'कानफाटे । जोगी नानक भाट दिवटे । सार्विच्या भक्ती प्रेमान ते । धांवताले व्हड

१. चोंब्यांनी. २. शिवपूजकांची एक जात. ३. कृष्णभक्तांचो एक संप्रदाय. ४. कानकाते.

॥ प्रेमान ॥११९॥ डुगडुगे सरोदे पांगूल । कोलहाटिणीय करताले खेळ । थंयच हो वंजारी प्रेमळ । आयलो ज्युस्त
 ॥ पळोवन संद ॥१२०॥ धन्य धन्य साईंची आकृती । वैराग्याची ओतीव मुर्ती । निर्विशय निस्संग निसुवार्थी ।
 ॥ भक्तभावार्थी अनुपम्य ॥१२१॥ आसूं, आतां फाटलें कथा आख्यान । मुख्य कथेचो धागो धरून । सुरु करुया
 ॥ आतां व्याख्यान । दियात ध्यान श्रोत्यांनो ॥१२२॥ बाबा ना स्वता उपाशीं रावत । ना कोणाक रावपाक दीत ।
 ॥ उपाशीं रावप्याचें लागना चित्त । कसलो ताचो परमार्थ ॥१२३॥ देव मेळना रित्या पोटार । आर्दीं आत्म्याक संतुश्ट
 ॥ करात । ह्या उपदेशाची गजाल आयकात । श्रोत्यांनो आतां आदरान ॥१२४॥ भुकेन भर दनपारच्या कडार ।
 ॥ सकयली माती जेन्ना येता वयर । अन्नब्रह्मपद अभिव्यक्ती भितर । निर्माण जाता चित्तांत ॥१२५॥ भोव कठीण
 ॥ अशा प्रसंगार । अन्नाची उणी घालिना तोंडांत जर । लागता इंद्रियगणांक घरघर । विसरता निजकळा
 ॥ सर्वस्वी ॥१२६॥ पोटांत नासतना अन्नाचो कण । देव पळोवचो खंयच्या दोळ्यान । महिमा वर्णचो खंयचे वाचेन ।
 ॥ आयकुचो तो खंयच्या कानान ॥१२७॥ सारांश इंद्रियांक आसत शक्ती । जाल्यारुच घडटा देवाची भक्ती । अन्ना
 ॥ वीण उरलीं जर दुर्बळ तीं । जाल्यार ना गती तांकां परमार्थात ॥१२८॥ आडबऱ्यां जेवपूय न्हय हितकर । पोटापुरतेंच
 ॥ खरें सूखकर । उपास हो अतिरेक भयंकर । दिता दुख्खूच सदांच ॥१२९॥ एकदां एक अस्तुरी शिरडीक । पत्र घेवन
 ॥ केळकरांक । आयली साईंच्या दर्शनाक । परम खुशाल मनान ॥१३०॥ म्हाराजांच्या चरणां कडेन । बसचें तीन दीस
 ॥ उपास धरून । अस्तुरी ती आयिल्ली निश्चेव करून । पूण तो उरलो तसोच ॥१३१॥ बाबांच्या नित्यक्रमा प्रमाण

१. सं. दामादर वामन महेन्द्रलालच कळकरे हाका।

जर । परमार्थाचो केल्यार विचार । पयलीं बांदची कमरेक भाकर । अस्तुरेचो ते निर्धार उरफाटो ॥१३२॥ जाच्या
 मनांत देव मेळोवचो । भाकरेचो कुडको पयलीं खावचो । आसले बगर समाधानी मनाचो । देव कसो
 मेळटलो ॥१३३॥ देव मेळटलो भुकेल्ल्या पोटार । हें कल्पनेंत पसून कुस्तार । चलना असले साईमुखार । निर्धार
 उपास तापासांचे ॥१३४॥ अंतर्ज्ञानी म्हाराजांक । आसली हाची जाणविकाय योग्य । आर्दींच दादा केळकरांक ।
 उलोवन तांणी तें दाखयिल्ले ॥१३५॥ आतां हे शिगम्याचे परबेक । रावतलीं म्हजीं भुरगीं उपाशीं कित्याक । दिल्यार
 हांवेंय तांकां उपाशीं रावपाक । जाल्यार किंतें उपेग महजो ॥१३६॥ साईमुखांतल्यान हे उद्गार । पडटात थंयच
 आसात भायर । दुसऱ्याच दिसा जाली तयार । पावली ती अस्तुरी शिरडीक ॥१३७॥ आडनांव तिचें गोखले । ठाम
 तिणें मनांत थारायले । दादांगेरूच गांठवल लायले । दिलें पत्र तांकां ॥१३८॥ काशीबाई कानीटकर । आपलेपणान
 दिवन पत्र । साईच्या दर्शना खातीर । करात वेवस्था म्हणलें दादांक ॥१३९॥ अस्तुरी पावली शिरडीक । गेली
 तत्काळ दर्शनाक । दर्शन घेवन बसली खीण एक । तेन्नाच तांकां उपदेश ॥१४०॥ कोणाच्या किंतें मनांत । साईनाथ
 जाणटाले समस्त । अशें कांयच ना भूमंडळांत । जें नासलें खबर तांकां ॥१४१॥ ‘अन्नमन्नाद’ विष्णूरूप । उपास
 तापास आनी निर्लेप । भुकेल्लो आनी तानेल्लो रावप । कित्याक हो व्याप फुकटचो ॥१४२॥ उपास तापासांची
 इतली । गरज कित्याक तुका पडली । स्वता बाबांनी तिका विचारली । आनीक सांगले मागीर ॥१४३॥ चल वचून
 त्या दादाभटांगे । बन्यो पुरणपोळ्यो कर तयार । ताच्या भुरग्यांकूय दी भरपूर । आनी तूंय खा पोटभर ॥१४४॥

अजाप ती परब शिगम्या सारकी । येवपाचोय योग ती अस्तुरी । तेन्नाच घरकानूय दादांची । भष्टी जावन
 बशिल्ली ॥१४५॥ सांपली उपासाची उमळशीक । वच्चें पडलें रांदपाक । मागीर तिणे प्रेमपुर्वक । पाळळी आज्ञा
 बाबांची ॥१४६॥ बाबांच्या पांयां पडून । दादांच्या घरा वचून । पुरणपोळयेचें जेवण करून । वाडून सगल्यांक
 जेवली स्वताय ॥१४७॥ कितली ही आख्यायिका सुंदर । कितलो भितरलो अर्थ 'उपसंहार । जावचे अशें गुरुवचनांत
 स्थीर । लागना मागीर कळाव उद्धाराक ॥१४८॥ अशीच कथा आनीक एक । याद जाल्ली साईसमर्थक । सांगली
 प्रेमान समस्त भक्तांक । आयकात आदरान श्रोत्यांनो ॥१४९॥ जाच्या मनांत परमार्थाची आस । ताणे करपाक
 जाय सायास । करचो पडटा दृढ अभ्यास । धाडशीय जावचे थोडेशें ॥१५०॥ अशें हें सत्कथा अमृत चरणतीर्थ ।
 पियेवचे नित्य कल्याणा खातीर । जातकूच संतचरणीं नतमस्तक सादर । जातलें पावन अंतस्कर्ण ॥१५१॥ एकदां
 हांव आसतना ल्हान । पोटाक तिरांटो बांदून । पोटा पुरतो धंदो मेळचो म्हूण । सरलों भायर घरांतल्यान ॥१५२॥
 वाटेक मेळळे बीडगांव । थंय घेतलो थोडो विसव । फकिराचो म्हज्या आगळोच प्रभाव । दिसली खोस
 जिवाक ॥१५३॥ थंय मेळळे जरीचें काम । हांवूय राबलों 'अविश्रम । फळाक आयले ते म्हजे श्रम । पळयात
 पराक्रम फकिराचो ॥१५४॥ म्हजे आदींच आसले । चौग हुशार कामगार नांवाजिल्ले । तांचें काम पुराय जाल्ले ।
 तेंय मापलें त्या वेळार ॥१५५॥ एकल्यान पन्नासांचें केलें । दुसऱ्याचें शंबरांचें जालें । तिसऱ्याचें देडशांचें भरलें ।
 म्हजें सगल्यां परस दुपेटीन ॥१५६॥ पळोवन म्हजें हुशारपण । खूश जावन धनयान । केलो म्हजो भोवमान । प्रेम

२. सारांश. ३. यत्न. ४. सुसेग घेनासतना।

भारी म्हजेर ॥१५७॥ ताणे म्हाका मुस्तायकी दिली । तकलेक फेटो शालूय दिली । पूण हांवें ती बांदून दवरली ।
 जशी दिल्ली तशीच ॥१५८॥ कोणाचें देणे कोणाक पावता । कितलेंय दिल्यार आस उरता । म्हजो परमेश्वर जेन्ना
 दिवपाक लागता । तें सोंपना केन्नाच ॥१५९॥ देणे एक म्हज्या देवाचें । तें कशें तुळत हेरांचें । अमर्यादेक मर्यादेचें ।
 भुशण खंयचें आसतले ॥१६०॥ म्हजो देव व्हर व्हर म्हणटा । म्हाकाच जो तो दी दी म्हणटा । पूण लक्ष खंय कोण
 दिता । पटना म्हजें सांगणे कोणाकूच ॥१६१॥ खजिनो ओतपाक लागला भरून । हाडिना गाडी एकलो पसून ।
 खण म्हणल्यार पल्यना खणून । यत्न करपाक नाका कोणाक ॥१६२॥ हांव म्हणटां तो खजिनो खणचो । गाडयो
 भरून लुटून व्हरचो । खरो आवयचो पूत आसचो । ताणेंच भरचें भांडार ॥१६३॥ आमची तरी कितली गती ।
 मातयेची जावन वतली माती । वारो वतलो वाञ्याचे 'संगर्ती । मेळची ना संद ही परत ॥१६४॥ आसू, म्हज्या
 फकिराची कळा । म्हज्या भगवंताची लिला । म्हज्या देवाचो 'ताळा । भोव निगळो आगळोच ॥१६५॥ हांवूय केन्ना
 खंयूय वतां । खंयच्याय जाग्यार वचून बसतां । पूण हो जीव मायेंत 'धोंटाळटा । खाता झेलपाटे प्रचंड ॥१६६॥
 माया आसा भोव कठीण । तिणे केलो म्हाका हीण दीन । म्हज्या मनशांची अखंडपणान । उजळणी करून आसतां
 हांव ॥१६७॥ 'जो जो जैसें जैसें करील । तो तो तैसें तैसें भरील' । स्मरता जो म्हजे बोल । सूख उपाट ताका
 मेळटले ॥१६८॥ हेमाड साईक शरण । अपूर्व हें कथानिरुपण । साईच स्वता घेता करून । म्हजें हांवपण किंकोत
 थंय ॥१६९॥ तोच हे कथेचो निवेदपी । तोच वाचपी तोच आयकुपी । तोच बरोवपी, बरोवन घेवपी । अर्थूय सांगपी

१. यान्त्र. २. अन्तर्म. ३. यान्त्रिक।

॥ अध्याय ३२ ॥ स्वता तोच ॥ १७० ॥ साईंच स्वता ही सजयता कथा । तोच वाडयता तिची 'रुचिरता । श्रोतो वक्तो तोच जाता । ब्रह्म अणभवूय भोगता तोच ॥ १७१ ॥ मागीर अशा आयकुपाची गोडी । ही किंते ल्हान परमार्थजोडी । भक्त भाग्यवंत जे हे सूखसमृद्धी । आनंद निरवडी भोगतात ॥ १७२ ॥ आतां फुडल्या अध्यायाचें सार । साईंचे उदीचें म्हानपण अपार । श्रोते सज्जनांनो पसरतां पदर । जावन सादर आयकात ॥ १७३ ॥ हेमाड भोव नमळायेन सांगता । कृपा आयली साईसमर्था । ताणीच सांगून घेतलें आपल्या चरिता । कथा रसाळ ही अपूर्व ॥ १७४ ॥ संतसज्जनांनो तुमच्या आशिर्वादान । रचिल्लो भक्त हेमाडपंतान । जय अणकारीत श्रीसाईसच्चरितांतल्यान । गुरुमहिमा वर्णन नंवाचो हो बत्तिसावो अध्याय सोंपता हांगाच ॥

॥ श्रीसदगुरुसार्वनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

○ ○ ○

१. रुचीकताय. २. चातुर्य.

॥श्रीसार्वसच्चरीत्॥ ४३४